

Αθήνα 23.02.2010

Ομάδες Εργασίας ΤΕΕ

Εισήγηση Διονύσιου Διγενή αρχιτέκτονα .

ΘΕΜΑ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Είναι αλήθεια ότι να απευθυνθεί κανείς σήμερα σε νέους με αντικείμενο την "προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς" δεν είναι κάτι πολύ εύκολο, ιδιαίτερα στην χώρα μας όπου η έννοια της ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ με την γενικότερη αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων είναι μία διαδικασία που έχει ξεκινήσει τα τελευταία χρόνια. Έτσι ένας από τους ρόλους της σημερινής συζήτησης είναι η συμβολή όλων μας στην γενικότερη εκπαίδευση σε θέματα αειφόρου ανάπτυξης και προστασίας της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, επειδή η έννοια της προστασίας ταυτίζεται με αυτή της ανάδειξης και συντήρησης θα ήθελα να σας μεταφέρω μία εμπειρία μου σε αυτό το πνεύμα από τους φορείς της Ευρωπαϊκής Ένωσης που υπογραμμίζει και χαρακτηρίζει την σημασία που δίνουν η ευρωπαϊκοί εταίροι μας στα θέματα ανάδειξης και προστασίας του ευρύτερου αστικού και μη περιβάλλοντός μας.

Όπως θα σας είναι γνωστό στην προστασία και την ανάδειξη συμμετέχουν φορείς και άτομα με ΕΙΔΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.

Κυρίαρχη θέση στον τομέα αυτό έχουν οι αρχιτέκτονες διότι και εκτός από τις ειδικές γνώσεις που αναφέραμε παραπάνω διαθέτουν και τεχνογνωσία για την συντήρηση, ανασύλωση και προστασία των Μνημείων και την ένταξή τους στο ευρύτερο περιβάλλον.

Αυτή λοιπόν την ιδιαιτερότητα για την οποία πρέπει να εκπαιδευτεί ο αρχιτέκτονας εντόπισε από την πρώτη στιγμή η ευρωπαϊκή επιτροπή διαπιστώνοντας ότι με την λειτουργία της ελεύθερης αγοράς και αντίστοιχα της ελεύθερης διακίνησης των αρχιτεκτόνων στην ευρύτερη ευρωπαϊκή περιοχή θα έπρεπε ΑΜΕΣΑ να οργανωθεί μία ΣΥΓΚΛΙΣΗ στα ευρωπαϊκά προγράμματα εκπαίδευσης των αρχιτεκτονικών σχολών, ώστε η αντιμετώπιση τόσο της προστασίας όσο και της δημιουργίας νέων παρεμβάσεων να διέπονται από τις ίδιες αρχές, δεδομένου ότι η προστασία με βάση την συνθήκη της Ρώμης αποτελεί ΔΗΜΟΣΙΟ ΑΓΑΘΟ που αφορά όλα τα κράτη μέλη και όλους τους λαούς, επομένως ο παρέχον

προστασία (εφαρμογή νόμου και αρχών) αλλά και ο παρέχον συντήρηση στο ευρύτερο περιβάλλον – φυσικά οικοσυστήματα – οικιστικά σύνολα και εν γένει πολιτιστικά στοιχεία πρέπει και οφείλουν να χορηγούν τις ιδιαίτερες υψηλού επιπέδου γνώσεις .

Η εξασφάλιση των παραπάνω συνθηκών διασφαλίστηκε από την ευρωπαϊκή επιτροπή με δια μέσου της γνωστής οδηγίας, διότι είναι πλέον πεποίθηση όλων μας η προστασία του πολιτισμού είναι και αυτή παραγωγή πολιτισμού.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΤΗ ΕΠΙΔΙΩΚΕΙ Η ΟΔΗΓΙΑ ΤΩΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ

Είναι ένα νομικό κείμενο που καθορίζει τις διαδικασίες και τις μεθόδους που θα πρέπει να εφαρμόζουν τα κράτη μέλη της Ε.Ε. (Ευρωπαϊκή Ένωση) για να ολοκληρωθεί η αρχή της συνθήκη της Ρώμης που αφορά την ελεύθερη διακίνηση και εγκατάσταση ατόμων και την κατά ακολουθιών παροχή υπηρεσιών και προσφορά εργασίας στον τομέα της αρχιτεκτονικής. Με την προϋπόθεση ότι θα έχουμε ΣΥΓΚΛΗΣΗ των ευρωπαϊκών εκπαιδευτικών συστημάτων που σήμερα εφαρμόζονται στις αρχιτεκτονικές σχολές των κρατών μελών της Ε.Ε.

Η οδηγία λοιπόν καθορίζει στα άρθρα 1 και 4 το περιεχόμενο της εκπαίδευσης του αρχιτέκτονα δίνοντας και τους βασικούς άξονες και το περιεχόμενο σπουδών. Κατόπιν τούτου η οδηγία περνάει στην δεύτερη φάση που αφορά την ποιοτική αναβάθμιση των σπουδών και την σύγκλιση των εκπαιδευτικών συστημάτων .

Η ιδιόμορφη σχέση μεταξύ εκπαίδευσης και επαγγέλματος αρχιτέκτονα οφείλεται στην βασική παραδοχή

:

"Η αρχιτεκτονική δημιουργία ,η ποιότητα των κατασκευών η αρμονική τους ένταξη στο περιβάλλον , ο σεβασμός των φυσικών και αστικών τοπίων όπως και της κοινής και ιδιωτικής πολιτιστικής κληρονομιάς, ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΔΗΜΟΣΙΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ ,ότι συνεπώς η αμοιβαία αναγνώριση των πτυχίων πρέπει να βασίζεται σε ποιοτικά και ποσοτικά που εγγυώνται οι κάτοχοι αναγνωρισμένων πτυχίων είναι σε θέση να κατανοήσουν και να ερμηνεύσουν τις ανάγκες των ατόμων σε θέματα χωροταξίας, σχεδιασμού, οργάνωση και πραγματοποίηση κατασκευών ,διατήρηση και αξιοποίηση

της οικιστικής κληρονομιάς και προστασία της ισορροπίας της φύσης .Ότι οι μέθοδοι εκπαίδευσης των επαγγελματιών είναι σήμερα πολύ διαφοροποιημένες και ως εκ τούτου πρέπει να προβλεφθεί η ΣΥΓΚΛΗΣΗ σε μία κοινή μορφή εκπαίδευσης που θα καταλήγουν στην άσκηση των δραστηριοτήτων αυτών με τον επαγγελματικό τίτλο του αρχιτέκτονα."

Έτσι για να διασφαλιστεί η υλοποίηση των θεμελιακών αρχών για την εκπαίδευση και το επάγγελμα του αρχιτέκτονα που δεν αφήνει αμφιβολίες για το μέγεθος της ΕΥΘΗΝΗΣ στον τομέα της άσκησης των επαγγελματιών του καθηκόντων η Ε.Ε. με την οδηγία 85/385/ΕΟΚ διαπιστώνοντας ότι "είναι σημαντικό να εξασφαλισθεί συγκριτικά υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης στο πλαίσιο της αμοιβαίας αναγνώρισης των πτυχίων στον τομέα της αρχιτεκτονικής και ότι είναι σκόπιμο για την επίτευξη του στόχου αυτού να συσταθεί ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ για την παροχή συμβουλών στην Ε.Ε. .

Η δουλειά της Σ.Ε. (Συμβουλευτική Επιτροπή) με τις συστάσεις που θα αναπτυχθούν στην συνέχεια διαμόρφωσε και το πλαίσιο το περιεχόμενο και την κατεύθυνση της αναθεώρησης της οδηγίας .

Είναι γνωστό ότι η εναρμόνιση στο εθνικό δίκαιο είναι υποχρεωτική μόνο για τις οδηγίες στην προκειμένη περίπτωση όμως, επειδή οι συστάσεις αποτελούν σύγχρονος και μία αυθεντική ερμηνεία των σκοπών και των αρχών της οδηγίας ,σήμερα πολλά κράτη έχουν ήδη αρχίσει να συμμορφώνονται και με τις συστάσεις.

Άποψη μας που παρακολουθούμε την πορεία των εξελίξεων όχι μόνο στις εργασίες της Σ.Ε. αλλά και στις ομάδες εργασίας είναι ότι μέσα στο πλαίσιο και το πνεύμα του Ευρωπαϊκού ανταγωνισμού που καθορίζει η έννοια της αγοράς αλλά και η υλοποίηση των αρχών του Μάαστριχ (Maastricht) θα πρέπει να αντιμετωπίσουμε σοβαρά τα ζητήματα και να παρέμβουμε έγκαιρα όπου αυτά απαιτούν δυναμική παρουσία για την κατοχύρωση του επαγγέλματος αλλά γενικότερα των συμφερόντων των Ελλήνων αρχιτεκτόνων. Στην πορεία αυτή δεν θα πρέπει να ξεχνάμε ότι "σύγκλιση" και ένωση στα θεσμοθετημένα όργανα των Βρυξελλών καθορίζουν "ΣΤΟΧΟΥΣ" όπου τα κράτη μέλη καλούνται να υλοποιήσουν αφήνοντας διαδικασίες και μεθόδους στις κυβερνήσεις των κρατών μελών .

Όπως θα διαπιστώσει κανείς από την μελέτη των κειμένων της οδηγίας και των συστάσεων η ανάγκη ουσιαστικής εναρμόνισης είναι επιτακτική .

Μία χώρα σαν την Ελλάδα με ανοιχτά μπροστά της τα ζητήματα ανάπτυξης κινδυνεύει μια επί πλέον εξάρτηση και μία επί πλέον σχέση κέντρου και περιφέρειας.

Η δουλειά του αρχιτέκτονα είναι έμπνευση είναι όμως και γνώση και γνώση εξειδικευμένη.

Για να οικοδομηθεί η ευρωπαϊκή ένωση πρέπει όλοι να προσπαθήσουμε να εφαρμόσουμε τα συμφωνηθέντα ή να ξεκινάμε διαδικασίες ώστε να βοηθάμε την ΣΥΓΚΛΗΣΗ ,αυτό βέβαια προϋποθέτει μία πορεία αντιθέσεων είναι όμως αναγκαίο να την κάνουμε για να φτάσουμε στο τελικό αποτέλεσμα .